

на София като търговски център през епохата на рагузанцитѣ. София е била едно отъ главнитѣ стоварища за стоки на рагузанцитѣ, които чрезъ различни привилегии, дадени имъ отъ българскитѣ царе, сѫ успѣли да се издигнатъ като единствени и безконкурентни държатели на търговията за дълто и дори и следъ падането на България подъ турско иго, тѣ сѫ останали за дълго време съ своитѣ придобити привилегии и сѫ имали въ ръжетѣ си почти цѣлата търговия въ вѫтрешността на страната и то по време когато венецианци и генуезци сѫ били най-насилнически отблъснати отъ турцитѣ. Значението на рагузанцитѣ е продължило до XVI, дори и до XVII вѣкъ. Много новоразкрити паметници говорятъ за сѫществуването на специална Рагузанска (Дубровнишка) колония у насъ, въ София.

Не безразлично е да се спомене, че София е била и главенъ центъръ, който е привличалъ движението на кръстоносците и около който и днесъ се намиратъ множество села съ италиянски и французски наименования (Пасарелъ, Кондофере), които не биха могли да бѫдатъ обяснени друго яче, освенъ съ останали и заселени тук кръстоносци.

Най-силно се издига обаче значението на София следъ създаването на българското княжество. Като столица, естествено, този градъ стана центъръ на много административни и военни учреждения, а съ течение на времето и на много научни институти, дори до университетъ и академия на науките. (Днесъ въ София се издаватъ много ежедневници и периодически списания)

Заедно съ това София започна да расте и въ икономическо отношение. Първоначално тя бѣше само единъ консумативенъ центъръ, приспособенъ къмъ нуждите на войската и администрацията. По тази причина и мнозина бѣха убедени, че София нѣма да се издигне повече отъ положението на единъ ограниченъ за мѣстни нужди стопански центъръ. Съ течение на времето обаче все